

عصاره‌ای برای بالارفتن تحمل گیاه اسفناج به خشکی

پژوهشگران علوم کشاورزی کشور در یک مطالعه جدید، موفق شده‌اند با عصاره درخت زینتی تازه وارد به مناطق جنوبی کشور یعنی کنوکارپوس، تحمل سبزی اسفناج را به خشکی و کم آبی افزایش دهند.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگرو فود نیوز)، به نقل از ایسنا، کمبود آب در عصر کنونی، یک موضوع بحرانی و حیاتی برای اکثر کشورهای واقع در مناطق خشک و بیابانی است و محصولات کشاورزی از این لحاظ در وضعیت نامطلوبی قرار دارند. پاسخ گیاه به آبیاری، تابعی از وضعیت آب در گیاه است و تحت تأثیر عوامل مختلفی مانند پتانسیل آب و خاک، وضعیت ریشه گیاه و نحوه مقاومت آن در برابر تنش آبی و شرایط جوی قرار می‌گیرد. بروز تنش آبی در زمان جوانه‌زنی بذر گیاهان می‌تواند تا حد زیادی درصد سبز شدن و در نهایت استقرار گیاه را کاهش دهد و یا حتی در برخی از موارد نیز به طور کامل مانع سبز شدن آن شود.

به گفته محققان، امروزه از سبزی‌ها به طور روزمره در تغذیه استفاده می‌شود و به دلیل خصوصیات طعم و مزه و مفید بودن آن‌ها در حفظ سلامتی و تندرستی، تعداد زیادی از آن‌ها جزو غذاهای اصلی و ضروری به شمار می‌آیند. تولید سبزی از نظر اقتصاد ملی و محلی بسیار با اهمیت بوده و جایگاه آن بیش از هر چیز بر اساس مصرف بالای این

محصول استوار است. بدون تردید کمبود آب برای کشت و پرورش انواع سبزی، می‌تواند علاوه بر وارد رساندن خسارات بسیار به صنعت کشاورزی، با کاهش ورود این محصول به بازار، سلامت عمومی را نیز با چالش‌هایی مواجه کند. از این رو یافتن راه‌هایی برای مقابله با کم آبی در کشت و کار سبزیجات مختلف، دارای اهمیتی بالا است.

در تحقیقی که با محوریت این موضوع مهم انجام شده است، پژوهشگران دانشگاه گنبدکاووس، در روشی نوین، تاثیر عصاره گیاهی مقاوم به خشکی به نام کنوکارپوس را بر مقاومت یک سبزی خوراکی مهم به تنش خشکی مورد بررسی قرار داده‌اند. آن‌ها عصاره فوق را در پنج سطح صفر، ۲، ۴، ۶ و ۸ درصد برای مقاوم شدن گیاه اسفناج به کم آبی روی آن اسپری یا محلول پاشی کرده‌اند.

اسفناج با نام علمی اسپیناسیا اولراسئا، گیاهی یک ساله و از مهم‌ترین سبزی‌های برگ‌ی است که هم به صورت تازه و هم به شکل فرآوری شده مصرف می‌شود. این گیاه ارزش غذایی بالایی دارد، به طوری که در بین اغلب میوه‌ها و سبزی‌های رایج از ویتامین‌ها و عناصر معدنی قابل قبولی برخوردار است.

نتایج این پژوهش نشان دادند که بیشترین افزایش بهره‌وری آب در دوره رشد گیاه اسفناج با تیمار ۶ درصد غلظت عصاره کنوکارپوس حاصل می‌شود. همچنین بیشترین بهره‌وری آب در وزن خشک و وزن تر اسفناج از تیمار ۲ درصد عصاره به دست آمد.

معصومه فراستی، دانشیار گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه گنبدکاووس و همکارانش در این باره می‌گویند: «با افزایش خشکی، محتوای نسبی آب برگ و رنگیزه‌های فتوسنتزی در اسفناج کاهش می‌یابند و از کیفیت و کمیت این سبزی پرترفدار به شدت کاسته می‌شود».

آن‌ها می‌افزایند: «نتایج حاصل از تحقیق ما نشان می‌دهند که محلول‌پاشی ۲ درصد عصاره کنوکارپوس روی برگ‌های اسفناجی که تحت تنش خشکی هستند، از سایر غلظت‌ها مؤثرتر است و می‌تواند اثرات مشکلات تنش فوق را تا حد زیادی در گیاه اسفناج کاهش دهد».

کنوکارپوس یک درخت زینتی رایج در مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری با رنگ پوسته معمولاً قهوه‌ای تیره و ترک بردارنده و منشعب است. مناطق کاشت این گیاه نیاز به زهکشی و مواد معدنی آلی ندارد و مقاومت خوبی در برابر محیط‌های سخت از خود نشان می‌دهد. این گیاه

مدتی است که در استان‌هایی مثل خوزستان وارد شده و بخش زیادی از فضای سبز را به خود اختصاص داده است؛ امری که البته با اجرای اقدامات کارشناسی کافی همراه نبوده است.

حالا بر اساس نتایج این تحقیق که در فصل‌نامه «آب و توسعه پایدار» متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد منتشر شده‌اند، شاید بتوان با عصاره‌گیری از برگ‌های این گیاه تقریباً مهاجم، محصولات زیست‌فعالی را برای کنترل خشکی و احتمالاً سایر تنش‌ها در سبزیجات برگی نظیر اسفناج تولید کرده و مورد استفاده قرار داد.

سرویس خبری: کشاورزی

منبع: ایسنا